

Радянського Союзу, в правовій українській мові активно вживається значна кількість русизмів.

Аналіз текстів законів, підзаконних актів України засвідчує, що в них до сьогодні зберігається безліч русизмів. Особливо ж упадають в око форми активних дієприкметників теперішнього часу на *-учий, -ючий, -ячний*, уживання яких аж ніяк не відповідає вимозі узгодженості з внутрішніми законами української мови, наприклад: *блокуюча державна частка, постійно діюча комісія, домінуюче положення, контролюючий орган* тощо [2].

Сказане вище дозволяє стверджувати, що термінологія законодавства має на сьогодні низку невирішених проблем. Основними з них є засміченість мови законодавства русизмами та перенасиченість її лексикою іншомовного походження. Причина такої мовної ситуації має історичні корені, але значною мірою такий стан речей є наслідком недостатньої мовної підготовки законодавців, урядовців. Немає сумніву в тому, що термінологія законодавства – це спеціальна мова, з притаманними їй правилами й особливостями. Розуміти її й спілкуватися нею мають насамперед спеціалісти.

Література

1. Артикуца Н.В. Основи вчення про юридичний термін і юридичну термінологію / Н.В. Артикуца // Українська термінологія і сучасність : Збірник наукових праць КНЕУ. – К., 2005. – С. 35-42.
2. Белевцова С.О. Актуальні проблеми сучасної вітчизняної законодавчої термінології // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО». – Харків, 2012. – Вип. 18: [Електронний ресурс] / С.Белевцова – режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/8659/%D0%91#chapter>.

НАРКОМАНІЯ СЕРЕД МОЛОДІ

Р. О. Хитрук

(курсант I курсу факультету економіко-правової безпеки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ)

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ **Поповський Анатолій Михайлович**

Серед багатьох проблем молодого українського суспільства чи не найгострішою є проблема наркоманії. Зловживання наркотичними речовинами стає глобальною проблемою всіх країн світу, незалежно від рівня їх розвитку, оскільки призводить до рухливих наслідків: згубний вплив на здоров'я людей; зростання злочинності, насильства, корупції; виснаження людських, природних та фінансових ресурсів, які могли бути використані для

соціально-економічного розвитку держави; загибель людей, розпад сімей, деградація громад тощо.

Актуальність проблеми профілактики наркоманії визначається зміною наркоситуації в нашій країні, основною тенденцією якої є катастрофічне зростання числа наркозалежних, насамперед, серед дітей і підлітків, що створило передумови до загрози національній безпеці країни, пов'язаної з епідемією наркозалежності серед молоді. Поширення наркоманії за останнє десятиліття набуло рис соціального лиха. За даними Українського моніторингового центру з наркотиків та алкоголю міністерства охорони здоров'я, на обліку у 2014-2015 роках перебували близько 100 тисяч наркозалежних українців. При цьому наркоманія «молодшає»: якщо кілька років тому до чверті українських школярів віком 13-16 років вживали наркотики хоча б один раз, то на сьогодні, крім них, наркотики пробують і 10-річні діти. Недоступність більшості населення інформації про шкоду наркотиків, причини виникнення, формування та розповсюдження наркоманії, методів протидії наркозалежності робить малоефективною антинаркотичну пропаганду. Відсутність ефективної молодіжної антинаркотичної політики, часті «одкровення поп-кумирів», призвели до формування привабливою для молоді наркотичної субкультури.

Наркоманія (від грецьких слів *narke* – заціпеніння, сон, і *mania* – божевілля, пристрасть, потяг) – група хвороб, що виникає внаслідок систематичного, у наростаючій кількості вживання речовин, які включені до затвердженого на офіційному рівні списку наркотиків (такий поділ зумовлений передовсім правовими, а не медичними чинниками, адже з клінічних позицій наркоманії та токсикоманії патогенетично досить схожі).

Кількість наркоманів зростає в усьому світі, в тому числі і в Україні. Наркоманія в Україні, на думку спеціалістів, давно набула ознак епідемії. Кількість людей, які вживають наркотики близько 100 тисяч (за офіційними даними). Реальна цифра людей, що вживають наркотики, за оцінками МВС, в 10-12 разів більша, і складає 800-900 тисяч, а тенета наркобізнесу ловлять все нові жертви. За даними Інтерполу, в Україні зареєстровано 65 тисяч розповсюджувачів наркотиків.

Дослідження показали, що питома вага проб наркотиків припадає на підлітковий вік. Мотивами вживання психоактивних речовин (ПАР) в більшості випадків є: прагнення випробувати нові відчуття, «втекти» від реальності (тривалий конфлікт з батьками, педагогами, тривала нервова напруга), протест проти «нав'язливих норм поведінки». Особлива небезпека наркоманії для суспільства полягає в тому, що в людей, які вживають наркотики, розвиваються важкі медичні наслідки хронічного отруєння

організму: ураження внутрішніх органів, нервової системи, головного мозку. Звідси – різноманітні психічні розлади і наростаюча деградація особистості, поступова повна інвалідність, висока смертність. Наркомани руйнують себе не лише фізично, а й духовно. Молоді необхідно усвідомити, що вживання наркотиків не просто шкодить здоров'ю людини, а й знищує, вбиває її. Дослідження показали, що середній вік початку прийому наркотиків, – 13-15 років, а в деяких містах нашої країни ще менший – 9-13 років. Середня тривалість життя людини після початку регулярного прийому наркотиків становить 7 років. Наркомани рідко доживають до 30-річного віку. Як свідчать дослідження, часто вживати наркотики починають зовсім випадково, через цікавість. Молодь «знайомиться» з наркотиками на дискотеках і вечірках, в компанії з друзями. Існують й інші причини збільшення кількості наркоманів, а саме: економічна криза, безробіття, проблеми в особистому житті. Все це змушує людину за допомогою наркотиків шукати «кращого життя», але це життя без майбутнього.

У багатьох випадках наркоманія в підлітковому віці починається через особисті проблеми, наприклад, відсутність радості життя. Якщо підліток не знаходить у своєму житті нічого доброго, він не задоволений всім, що його оточує, він наважується спробувати смертельне зілля як рятівний засіб. Відкриваючи в наркотиках дорогу в світ насолод і радісного життя, він не розуміє, що вийти з цієї ілюзії дуже важко, а часом навіть неможливо.

Фахівці стверджують, що наркоманія у дітей та підлітків має найнебезпечнішу причину – задоволення. Вперше спробувавши підступний препарат, підліток відчуває надзвичайно приємні відчуття, які прагне отримати ще і ще. У результаті повторних прийомів наркотичної речовини з'являється залежність, причому, не тільки фізична, «ломка» у відсутність дози, але і психічна – залежність від задоволення, принесеного наркотиком.

Часто причиною розвитку наркоманії в підлітка є його дружба з ровесниками, які мають досвід «наркоманського» життя. Підліткам, що мають труднощі в спілкуванні з рідними, здається, що друзі-наркомани їх відмінно розуміють, і разом з наркотиками можуть замінити йому сім'ю і школу. Специфіка підліткової наркоманії в тому, що причиною її розвитку може бути і зовсім протилежна ситуація. Підліток спілкується з дуже благополучною компанією друзів, але прагне бути в ній лідером. Для цього він починає демонструвати одноліткам свої різні здібності, серед яких виявляються куріння, вживання спиртного і наркотиків як ознаки «дорослості».

Фактори, які впливають на початок уживання наркотиків серед молоді. Передусім – мода, прагнення вписатися в те оточення, ту компанію,

яка для молодшої людини важлива, цікава і де споживання наркотиків – норма. Можливо, молодь приваблює поширена помилка, начебто споживання наркотиків – ознака сучасного модного устрою життя. Психологи вважають, що споживання наркотиків – один із шаблів віддалення від реального життя.

Іншими факторами є: наслідування дорослих, специфіка соціалізації й пошук нових вражень, порушення в емоційній сфері; стрес, цікавість, педагогічна занедбаність, наслідки травм; економічні причини, недосконалість законодавства, традиції вживання легальних наркотиків (кава, тютюн, пиво, алкогольні напої); сімейні проблеми, спадковість, психопатології, неповна сім'я і т.д.; особливості характеру, такі як поступливість, почуття провини, нерішучість, тривожність і т.д.; особистісні особливості, потреба у визнанні, пригніченість щиросердечних і сексуальних переживань, психологічний захист, стиль поведінки й мислення.

Ознаки наркоманії у підлітків. Ранніми ознаками вживання наркотичних речовин, незалежно від їх виду, можуть бути такі зміни у поведінці, характері та фізіології підлітків: безпідставне зникнення з дому на досить тривалий час, пропуски занять у школі, зниження успішності в навчанні, різкі зміни у поведінці, що не були властивими раніше, (необґрунтована агресивність, злість, замкнутість, зміна кола друзів, неохайність), часті звернення до аптеки, поява брехливості, відчуженості, виникнення боргів, зникнення цінних речей та грошей з дому, крадіжки, втрата зацікавленості до навчання, праці, захоплень, перегляду телепередач, зникнення з дому таких хімічних речовин, як: оцет, питна сода, перманганат калію, йод, ацетон та інші розчинники; поява у підлітка флаконів з невідомими рідинами, а також пакетів з рослинною сировиною, знаходження у підлітка шприців, голок, гумових жгутів, закопчених ложок, таблеток, наркотичних речовин, поява в лексиці підлітків нових жаргонних слів: *баян, машина* – шприц, *колеса* – таблетки; *драп, план, дур, ширка, мультка* – назви наркотичних речовин та ін.; наявність у підлітків слідів від ін'єкцій у будь-яких частинах тіла, розлади сну (безсоння або надзвичайно тривалий сон, сон вдень, важке пробудження та засинання, тяжкий сон), розлади апетиту (різке підвищення апетиту або його відсутність, прийом значної кількості солодоців, поява надзвичайної спраги), коливання розміру зіниць (зіниці різко розширені або звужені до булавкової).

Досвід багаторічної боротьби з наркоманією довів, що дискримінаційні поліцейські чи медичні методи не дають бажаного результату. Оскільки наркоманія – це, в першу чергу, соціальна проблема, то, як і інші соціальні хвороби, її можна вилікувати тільки в умовах політичного і економічного благополуччя, здорової духовної та моральної атмосфери суспільства. Поки

що таких ідеальних умови в Україні не створено, тому треба шукати інші, реально можливі шляхи викоренення цього явища.

«Щепленням» проти наркотиків може бути тільки бар'єр їхньої несприйнятливості, що виховується з дитинства. Як вважають фахівці, якщо профілактична робота ведеться на належному рівні, гостроту проблеми наркоманії можна знизити на 40 %. Тому профілактична стратегія повинна стати основним напрямком боротьби із цим соціальним лихом, зокрема, валеологічне виховання підлітків та молоді в закладах освіти, використання ЗМІ в інтересах пропаганди здорового способу життя, застосування засобів інформаційного впливу, адаптованих до молодіжної аудиторії, під час проведення заходів в закладах культури і дозвілля, тощо.

Як свідчить практика, будь-яку хворобу легше попередити, ніж потім лікувати. Тому на перший план треба вивести профілактику наркоманії, тобто докласти максимум зусиль, щоб скоротити так звану первинну наркоманію – залучення до цієї пагубної звички нових людей. Позитивним у цьому є досвід Дніпропетровського обласного наркологічного диспансеру, який рекомендує так звану «сімейну» терапію наркотичної залежності. Протягом 4–6 місяців хворий та члени його сім'ї проходять реабілітацію, яка проводиться у формі багатогодинного спілкування з психотерапевтами та такими самими наркоманами, які досягли стійкої ремісії. За 3 роки проведення експерименту цю методику випробували на собі 350 осіб, третина з них позбавилася наркозалежності. Зазвичай успіхом вважається, якщо до нормального життя повертається один із десяти пацієнтів.

Першочерговою вважає профілактику і головний лікар Київського міського лікувально-консультативного центру В. Юдін. На його думку, інформаційну війну з наркоманією треба починати вже з першого класу, пояснюючи дітям, чому небезпечно ставати наркоманом. Такі заняття треба проводити «регулярно і настирливо», щоб у підлітка завжди спрацьовував механізм самозахисту, коли йому запропонують наркотик.

Велику увагу треба приділяти психосоціальній реабілітації колишніх наркоманів та їх адаптації в суспільстві. Для цього, пропонує В. Юдін, треба відкривати кабінети, де наркозалежні матимуть змогу отримати медичну, психологічну, соціальну та юридичну допомогу. З наркоманією треба боротися цивілізованими методами, а не середньовічними, бо переслідування наркозалежних, обмеження їх людських прав, застосування репресивних методів з боку держави посилюють криміналізацію суспільства, відкривають зелене світло наркоманії.

Взагалі проблему наркоманії слід розглядати у двох аспектах. Перший – як хворобу в результаті вживання наркотичних засобів і як необхідність

надання допомоги певній категорії населення та здійснення запобіжних заходів щодо унеможливлення розповсюдження цього явища. Другий – як діяльність всупереч чинному законодавству з виготовлення, розповсюдження та залучення до вживання наркотичних засобів з метою збагачення.

З огляду на реалії сьогодення можна дійти висновку, що в профілактиці наркоманії треба переходити до вузькоспеціальних заходів. За такого підходу державна програма матиме персоніфікований характер. У плані реалізації цієї програми з урахуванням того, що в профілактичній роботі все більше зростає роль психологів, доцільним є відкриття при факультетах психології відділень, де будуть готувати фахівців з проблем наркоманії. Випускники таких відділень можуть працювати в накродиспансерах, реабілітаційних центрах та кабінетах «сімейної» терапії.

На нашу думку, заслуговує на увагу підхід до боротьби з наркоманією В.А. Соболева та А.А. Сердюка, які розглядають це явище як соціальну патологію глобального масштабу і наголошують на тому, що вивчати його необхідно з погляду соціології. Це дозволить розкрити латентні (приховані) механізми, які лежать в основі розповсюдження наркоманії в суспільстві, а головне – в молодіжному середовищі. Автори зазначеного соціологічного підходу вказують на різні методи вивчення проблеми наркоманії: масове соціологічне опитування, поглиблене біографічне інтерв'ю, моніторингове опитування, статистичний аналіз, математичне прогнозування та інші методи. Використання названих методів дає можливість не тільки здійснити поглиблений соціологічний аналіз наркоманії, а й розробити комплексну програму боротьби з цим антисоціальним явищем. І надзвичайно важливим є те, що в такій програмі мають бути враховані якісно нові тенденції в наркотизації. Є всі підстави вважати, що її розвиток буде йти через витіснення інших наркотиків опіатами. Розповсюдження останніх зростатиме в середовищі підлітків.

Література

1. Безпалько О.В. Зміст та напрями професійної діяльності соціального педагога в загальноосвітніх закладах / Проблеми педагогічних технологій. – Випуск 2. – Луцьк, 2002.
2. Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». 15 лютого 1995 року №62/95–ВР.
3. Капська А.Й., Безпалько О.В, Вайнола Р.Х. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи. – К., 2002. – 256 с.
4. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю. – К., 2001. – 218 с.
5. Концепція реалізації державної політики у сфері боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на 2002-2010 роки. Корнієнко І.О. Методологічні засади профілактики алкоголізму в загальноосвітній школі // Науково-методичні засади діяльності психологічної школи: Навч.-метод. посібник: В 2 т. / За заг. ред. В.Г. Панка, І.І. Цушка. – К.: Ніка-центр, 2005. – Т.2. – С. 5-19.

6. Психологія адиктивної поведінки: Навч. посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2002. – 308 с.
7. Максимова Н.Ю., Толстоухова С.В. Соціально-психологічні аспекти профілактики адиктивної поведінки підлітків та молоді. – К., 2000.
8. Панок В.Г. Організація антинаркотичної профілактичної роботи в навчальних закладах // Науково-методичні засади діяльності психологічної школи: Навч.-метод. посібник: В 2 т. / За заг. ред. В.Г. Панка, І.І. Цушка. – К.: Нікацентр, 2005. – Т.2. – С. 19-33.
9. Пилипенко О.І. Метод арттерапії в соціально-педагогічній роботі // Проблеми педагогічних технологій / Упр. І.Д. Зверева. – Випуск 1. – Волинський Академічний Дім, 2003. – С. 78-92.
10. Пилипенко О.І. Методологічні підходи до соціальної роботи з групами ризику. Сучасна соціологічна парадигма. – МАУП, 2000. – С. 76-80.
11. Про попередження вживання учнями алкогольних напоїв: Метод. Лист Міністерства освіти і науки України від 08.11.2004 р. № 1/9 – 560. Психологія особистості; Словник-довідник / За редакцією П.П.Горностая, Т.М. Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.
12. Соціальна педагогіка. Підручник / За редакцією професора Капської А.Й. – К.: Центр навчальної літератури: 2006. – 468 с.
13. Терніченко А.С. Первинна профілактика наркоманії серед підлітків//Науково-методичні засади діяльності психологічної школи: Навч.-метод. посібник: В 2 т. / За заг. ред. В.Г. Панка, І.І. Цушка. – К.: Ніка-центр, 2005. – Т.2.
14. Формування навичок здорового способу життя у дітей та підлітків: За проектом «Діалог»: Навч.-метод. посібник / О.В. Вінда, О.П. Коструб, І.Г.Сомова, Н.О. Березіна, М.М. Галябарник, С.В. Кириленко. – 3-те вид., перероб. і доп. – К., 2004. – 284 с.

МІЛЦЕЙСЬКО-ПОЛЦЕЙСЬКІ ЗЛОДІЯННЯ

Б. О. Цісар

(курсант I курсу факультету економіко-правової безпеки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ)

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ **Поповський Анатолій Михайлович**

У суспільстві ХХІ ст. загострено поширено питання поліцейського злодіяння. Адже поліцейський – це людина, яка склала Присягу на вірність українському народові та повинна захищати права та свободи людини. Проте гірким прикладом є колишня міліція, яка зловживала своїм становищем. Замість того, щоб надавати безкоштовні послуги, вона брала хабарі, поділивши суспільство на класи. До елітного класу вони відносили депутатів, представників народу, яким все дозволено, а не просте населення, яке не мало прав.

На перший погляд, професія поцілейського здається для всіх простою та безтурботною, за яку платять достатню зарплатню, але не все так просто, як здається. Стати справжнім поліцейським дуже важко, для цього потрібно прикласти багато зусиль, не кожному вдається отримати прихильність від суспільства. Клеймо для нашої нової Національної поліції заробила колишня